

Palovahinkojen vastuukysymykset, MAT- neuvottelupäivät Tampere 21.3.2019

Jaana Kinnunen

LähiTapiola-ryhmä

Turvallisempaa ja terveempää elämää

Teemme suomalaisten arjesta turvallisempaa, terveempää ja taloudellisesti menestyksekkäämpää.

Olemme vastuussa

1,6 miljoonalle

omistaja-asiakkaalle.

Jo yli

670 000

kotitaloutta saa S-Bonusta Vakuutusmaksuistamme.

Sankarikoulutukseen osallistui

50 000

henkilöä.

Vastaanotimme

760 000

korvaushakemusta.

LähiTapiola Varainhoidon hallinnoimat asiakasvarat olivat

10,8

miljardia euroa.

LähiTapiola Kiinteistövarainhoidon kiinteistövarallisuus oli

2,5

miljardia euroa.

Maksetut vahinkovakuutuskorvaukset

653

miljoonaa euroa.

20 LähiTapiola on lähellä sinua kaikkialla Suomessa

alueyhtiötä palvelee asiakkaitamme 235 toimistossa ympäri Suomen. Vahinko-, Henki-, Varainhoito- ja Kiinteistövarainhoitoyhtiöt tuottavat parhaat ratkaisut asiakkaiden tarpeisiin.

Tehdään hyvää yhdessä

Olemme tukeneet **SPR:n toimintaa yksinäisyyden vähentämiseksi** jo 15 vuoden ajan.

Edistämme lähiympäristön hyvinvointia **Suomen luonnonsuojeluliiton yhteistyökumppanina** Suomen Luonnon Päivän tapahtumissa.

Lahjoitimme vuosina 2015-2017 suomalaisille yliopistoille **750 000 euroa**.

Tuemme **Syöpäsäätiön** rahoittamaa tutkimus-yhteistyötä ja **syrjäytymisvaarassa olevien nuorten hyvinvointia** edistävää Hyvä päivä -hanketta.

Innostamme lapsia ja nuoria liikkumaan – tukemamme **liikuntatapahtumat tavoittivat 200 000 osallistujaa** vuonna 2017.

Takuu ja lakisääteinen virhevastuu
kuluttajakaupassa

Milloin tavarassa on virhe?

- Virheen arvioinnin lähtökohta on osapuolten välinen sopimus. Lain mukaan tavarán pitää vastata lajiltaan, määrältään, laadultaan, muilta ominaisuuksiltaan ja pakkaukseltaan sitä, mitä voidaan katsoa sovitun.
- Tavarassa on virhe esimerkiksi, jos
 - tavara ei sovellu sen tavanomaiseen käyttötarkoitukseen
 - tavara ei sovellu ostajan tarkoittamaan erityiseen käyttötarkoitukseen.
 - tavara ei ole myyjän antaman kuvauksen, näytteen tai mallin mukainen
 - tavara ei vastaa kestävyydeltään tai muuten sitä, mitä kuluttaja yleensä perustellusti olettaa samanlaisen tavarán kaupassa
 - tavara ei vastaa lain tai viranomaisen vaatimuksia esimerkiksi tuoteturvallisuudesta
 - ostajalle ei tavarán yhteydessä luovuteta tavarán asentamista, kokoonpanoa, käyttöä, hoitoa tai säilytystä varten tarpeellisia ohjeita.

Vastuu virheestä?

Takuu ja lakisääteinen virhevastuu

- Takuu on käyttökelpoisuuslupaus ja korjaussitoumus, joka antaa kuluttajalle lisäedun lain virhesäännöksiin verrattuna: virheen oletetaan olleen ajoneuvossa jo myyntihetkellä ja kuuluvan elinkeinonharjoittajan vastuulle, ellei tämä osoita vian johtuvan kuluttajasta tai ulkopuolisesta syystä
 - Todistustaakka elinkeinonharjoittajalla
 - asiakkaan huolimattomuus, tapaturma, esim. ukkosvahinko, käyttö- tai hoito-ohjeiden laiminlyönti, tavarán vääränlainen käsittely ->ei synnytä virhevastuuta
 - Takuu ei ole lakisääteinen vaan vapaaehtoinen sitoumus ->myyjä vastaa ilman takuutakin virheestä lain virhevastuusäännösten perusteella
- Takuu ei saa olla maksullinen ja korjaus ei saa maksaa
 - Takuuna ei saa mainostaa muunlaista sopimusta, esim. maksullista huoltosopimusta
- Virheen oikaisu ensisijaisesti korjaamalla tai vaihtamalla tavara kohtuullisessa ajassa,

Takuu ja lakisääteinen virhevastuu

- Takuu on voimassa niin laajasti kuin takuuehdoissa määritellään.
- Takuun voi rajata myös tavaran erityisominaisuuksien mukaan. Takuun piiristä voi sulkea pois esimerkiksi joitain nopeasti kuluvia osia.
- Takuulla ei voi rajoittaa ostajalle lain mukaan kuuluvia oikeuksia. Takuuehdoissa ei voi esimerkiksi määrätä, että kuluttaja vastaa kuljetuskustannuksista korjaamoon.

Takuu ja lakisääteinen virhevastuu

- Takuu kulkee tuotteen, ei omistajan mukana
- Vakuutus ei ole takuu
- Takuun voi antaa tavaran myyjä, valmistaja tai maahantuoja.
 - Myyjä vastaa aiemman myyntiportaana, kuten valmistajan tai maahantuojan, antamasta takuusta aivan samoin kuin omastaankin. Myyjä voi irtautua aiemman myyntiportaana antamasta takuusta vain ilmoittamalla siitä ostajalle nimenomaisesti ja selkeästi ennen kaupantekoa. Jos myyjä ei ole tätä tehnyt, ostaja voi valita, mille myyntiportaalle hän vaatimuksensa kohdistaa.
 - Valmistaja ja maahantuoja eivät vastaa myyjän omissa nimissään antamasta takuusta. Valmistaja ja maahantuoja voivat kuitenkin olla kuluttajansuojalain aikaisempaa myyntiporrasta koskevien säännösten perusteella vastuussa virheestä, esimerkiksi silloin, kun myyjä on lopettanut toimintansa.

Takuu ja lakisääteinen virhevastuu

- Lakisääteisessä virhevastuussa ei ole tarkkaa määräaikaa, KSL 5 luku
 - Jos ei takuuta tai takuu on jo päättynyt
 - 6 kk sääntö: jos virhe ilmenee kuuden kuukauden kuluessa tavarantoimituksesta, virheen oletetaan olleen tavarassa jo toimitushetkellä ja kuuluvan myyjän vastuulle -> myös käytettyjen tavaroiden kaupassa
 - Todistustaakka kuluttajalla virheen olemassaolosta -> Myyjän tulee kumota virheolettama vastuusta vapautuakseen
 - Tuotteen elinkaariajattelu lähtökohtana: mikä on tavarantoimituksessa oleva kestoikä
 - Myyjä ei ole virhevastuussa, jos vika johtuu myyjästä riippumattomasta syystä (esim. tuotteen väärinkäyttö)
 - Voiko ostaja esittää korvauspyynnön takuuajan jälkeisistä vahingoista?

Takuu ja lakisääteinen virhevastuu

- Miten maahantuojia voi suojautua riskeiltä?
 - Ostajan/jälleenmyyjän riittävä ohjeistaminen
 - Omat tukipalvelut käyttäjälle?
 - Takuuehtojen tarkistaminen: esim. ongelmatilanteiden ohjeistus (korjauspaikka tms.)
 - Sopimusten tärkeys: esimerkiksi valmistajan kanssa tehty nimenomainen ehto vahingonkorvausvastuun rajaamiseksi
 - Vastuunrajoituslausekkeet vakioehtona: esim. tyypillisimmällä vastuuta rajoittavalla ehdolla suljetaan vastuun ulkopuolelle välilliset vahingot.

Takuu ja lakisääteinen virhevastuu

TAKUU

- Vapaaehtoinen elinkeinonharjoittajalle
- Takuun sisällön voi määrätä
- "Määräaikainen toimivuustakuu"
- Myyjällä/maahantuojalla/valmistajalla näyttövelvollisuus, ettei tuote ole virheellinen
- Virhe poistamalla tuote käyttökuntoiseksi (myös parempaan kuntoon saattaminen)

VIRHEVASTUU

- Lakisääteinen
- Kuluttajansuojalaki määrittelee, milloin tavarassa on virhe KSL 5 luku 12§
- 6kk virheolettama
- Kuluttajalla näyttövelvollisuus virheen olemassaolosta
- Virhe poistamalla edeltäneeseen kuntoon -> ei parempaan kuntoon

Myyjä vs. maahantuoja vs. valmistaja vs. ostaja

- Myyjä, maahantuoja ja valmistaja vastaavat tavaran virheestä KSL 5 luvun säännösten perusteella
 - Myyjä ensisijaisesti vastuussa virheen hyvittämisestä
 - Kuluttaja voi halutessaan esittää vaatimuksen myös maahantuojalle tai valmistajalle
- Yhteisvastuu=ostajalla on oikeus kohdistaa vaatimuksensa myyjään, valmistajaan, maahantuojaa tai muuhun aikaisemman myyntiportaan elinkeinonharjoittajaan.
- Myyjää aiemman myyntiportaan virhevastuu noudattaa samoja periaatteita kuin myyjän vastuu.
- Maahantuoja tai muu aiempi myyntiporras on vastuussa käytetyn auton virheistä, jos sen antama takuu on voimassa.

Myyjä vs. maahantuoja vs. valmistaja vs. ostaja

- Ostaja voi vedota tavaran virheeseen myös kuuden kuukauden virheolettaman ja takuuajan päättymisen jälkeen, jos tavaran kestoikä normaalikäytössä jää lyhyemmäksi kuin mitä ostaja voi yleisen mittapuun perusteella olettaa. Ilmenneen vian on kuitenkin oltava kuluttajansuojalain tarkoittama virhe (eli ei esim. kuluma).
- Vikatilanteessa takuunantaja saattaa toisinaan evätä takuun sillä perusteella, ettei laitetta ole huollettu takuussa edellytetyllä tavalla tai että siinä on käytetty vääränlaisia varaosia. Pelkkä takuunantajan väite ei kuitenkaan riitä vaan sen on saatettava todennäköiseksi, että laite on vioittunut sen vuoksi, että siinä käytetyt varaosat ovat olleet laadultaan puutteellisia tai laitteeseen muuten soveltumattomia tai että huolto on laiminlyöty. Laitteen vioittumisen ja käytetyn varaosan tai puutteellisen huollon välillä pitää olla syy-yhteys, jotta takuu voisi raueta ja näyttövelvollisuus tästä on takuunantajalla.

Case vaihdelaatikko KRIL 896/33/07

- Käyttynä ostettu henkilöauto ostettu 02/2006 93 000km. Vaihdelaatikko vioittui ja vaihdettiin 02/2007 127 500km. Myyjä hyvitti puolet korjauskustannuksista.
- Myyjä: ajoneuvo tuli parempaa kuntoon kuin ennen rikkoutumista+uudelle vaihdelaatikolle annettiin kahden vuoden takuu
- Maahantuojaja: takuu ei enää voimassa ja koska kyse käytetyn ajoneuvon kaupasta
- KRIL: KSL 5 luvun 31§: mukaan ostajalla on oikeus kohdistaa vaatimuksensa myös elinkeinonharjoittajaan, joka aikaisemmassa myyntiportaassa on luovuttanut tavaran jälleenmyyntiä varten. Koska maahantuojaja ei ole luovuttanut autoa jälleenmyyntiä varten myyjäliikkeelle, vaan kyse on ollut käytetyn auton kaupasta, ei ostaja voi kohdistaa virheeseen perustuvaa vaatimustaan maahantuojaan vaan ainoastaan myyjäliikkeeseen.
- Myyjä ei vastaa vioista, jotka johtuvat ajoneuvon normaalista kulumisesta. Koska auto kuluu käytössä ja ajan myötä, ostajalla on aihetta varautua siihen, että käytettynä ostettuun autoon voidaan joutua tekemään välttämättömiä korjauksia ehkä piankin kaupanteon jälkeen. Korjauskustannukset eivät kuitenkaan saa nousta kohtuuttoman korkeiksi auton käyttöikä ja kauppahinta huomioon ottaen.

Case vaihdelaatikko KRIL 896/33/07

- Ajoneuvon vaihdelaatikko on auton sellainen osa, joka kestää normaalisti paljon pitempään kuin se nyt on kestänyt. Myyjäliikkeen on siten tullut näyttää, että vika on johtunut käyttövirheestä tai muusta ostajan puolella olevasta syystä. Koska tällaista näyttöä ei ole asiassa esitetty, autossa on ollut kuluttajansuojalain mukainen virhe.
- Koska auto on lautakunnan näkemyksen mukaan tullut korjauksella parempaan kuntoon auton ikään ja ajokilometrimäärään nähden, lautakunta katsoo, että ostajan on tullut osallistua korjauskuluihin. Lautakunnan arvion mukaan myyjäliikkeen hyvitys korjauskuluista on ollut riittävä.

Tuotevahinko

- Tuotevastuulaki 694/90
- Tilanne, jossa tavarán virheestä aiheutuu vahinkoa muulle omaisuudelle kuin myydylle tavaralle.
 - tuote ole ollut niin turvallinen kuin on ollut aihetta odottaa
- Vahingon kärsineellä näyttövelvollisuus: vahinko, puutteellinen turvallisuus ja näiden syy-yhteys
- Tuotteen valmistaja tai maahantuoja on tuotevastuulain mukaan vastuussa vahingoista, joita tuotteesta aiheutuu henkilölle tai yksityiskäytössä olevalle omaisuudelle.
 - Alaraja korvattavalle vahingolle on 395 euroa.
- Tuotevastuulakia sovelletaan, vaikka tuote olisi liitetty toiseen irtaimeen esineeseen, jolloin toiseen esineeseen liitetty esine on osatuote.
- Korvausvelvollisuutta ei ole, jos se, jolta vaaditaan korvausta, saattaa todennäköiseksi, ettei tuotteen turvallisuudessa ollut vahingon aiheuttanutta puutetta silloin, kun hän laski sen liikkeelle.
 - Esim. huollon yhteydessä tehty virhe

Case: Sähkökäyttöisen polkupyörän maahantuojaan vastuu

- Helsingin hovioikeus tuomitsi maahantuontifirman korvauksiin tuotevastuulain perusteella
 - koska tulipalo oli saanut alkunsa pyörästä, oli siinä tuotevastuulain tarkoittama turvallisuuspuute
- Näyttökysymys siitä, mistä palo sai alkunsa
 - muun muassa palonsyöntutkimuksen perusteella oikeus kuitenkin katsoi, että polkupyörän varastoon laittamisen ja palon syttymisen välillä on ollut selvä ajallinen ja paikallinen yhteys
 - asiassa jäikin kokonaan selvittämättä, miten tulipalo oli teknisesti saanut sähköpolkupyörässä alkunsa
 - maahantuontifirman mukaan pyörän lyijyakku täytti kaikki turvallisuusvaatimukset eikä palo voinut saada alkuaan pyörästä
 - maahantuojan esittämä näyttö lyijyakulla varustettujen polkupyörien ja kyseisen pyörämallin yleisestä turvallisuudesta ei hovioikeuden mukaan riittänyt osoittamaan, että tässä asiassa tulipalo ei olisi voinut saada alkuaan kyseisestä polkupyörästä.

Kiitos

TERVEYS • TURVALLISUUS • TALOUS